

BURGEMEESTERS DE GHELDEREPARK OFFICIEEL INGEHULDIGD

Op donderdagnamiddag 15 mei 2025 werd het nieuwe straatnaambord in het Burgemeesters de Ghelderepark in Heist officieel onthuld door burgemeester Cathy Coudyser en de voorzitter van de Cultuurraad Dirk Overstraete. Quentin Geerinckx, kleinzoon van Jan-Baptist de Gheldere schonk het ambtsgewaad van zijn overgrootvader Robert de Gheldere aan het HEY Museum, vertegenwoordigd door schepen van Erfgoed Yves Merlevede. Daarna werd het vernieuwde landschapspark tussen de Elizabetlaan en Knokkestraat ingewandeld door piper Thibault Leyseele met in zijn zog tal van prominenten.

Eerbetoon aan ere-burgemeester Robert en Jan-Baptist de Gheldere

Op initiatief van de heemkring Heyst Leeft en na advies van de Straatnaamcommissie van de Cultuurraad, werd deze groene long op 25 april 2024 door de gemeenteraad omgedoopt tot Burgemeesters de Ghelderepark als eerbetoon aan ere-burgemeesters Robert en Jan-Baptist de Gheldere. Samen hebben vader en zoon de Gheldere gedurende maar liefst 40 jaar de burgemeesterssjerp van Heist gedragen en een belangrijke politieke stempel op de uitbouw en bloei van de deelgemeente Heist gedrukt.

Landschapspark

Het Burgemeesters de Ghelderepark werd in het kader van de doortocht van Heist in 2 fases aangelegd. Van september 2021 tot het najaar van 2022 nam de aannemer het gedeelte tussen Krommedijk en Polderstraat onder handen. Daarna volgde de zone tussen de Polderstraat en Noordstraat. In deze fase werd ook de voetgangerstunnel Parkstraat volledig gerenoveerd, ingekort en integraal toegankelijk gemaakt. Er werd pleinruimte gecreëerd voor evenementen en een volwaardig gemengd fiets- en wandelpad zorgt voor de veiligheid van de zwakke weggebruikers. De uitvoering daarvan startte in september 2022 tot juni 2023, waarbij de groenaanleg uitgevoerd werd in het najaar van '23.

Het landschapspark werd aangelegd op basis van een aantal ecologische principes waarbij ingezet wordt op een mix van boom- en plantensoorten die klimaatbestendig zijn, zorgen voor biodiversiteit en hoofdzakelijk ook wintergroen blijven. Er werd ook een veelvoud aan nieuwe bomen geplant. Tegelijk werd ook sterk ingezet op de activatie en toegankelijkheid van het park door de aanleg van diverse wandelpaden, zitbanken en ligvlonders. In het kader van Beaufort kocht het gemeentebestuur ook het kunstwerk N/E/W/S/ van Richard Deacon aan. Doorheen het park werden ook diverse doorsteken gerealiseerd tussen de Elizabetlaan en de Knokkestraat om op die manier de barrièrewerking van de Elizabetlaan en de trambedding te doorbreken.

Binnen het globaal project doortocht Heist was er voor de start van de werken ongeveer 5 hectare verharding aanwezig. Na realisatie van het volledige project zal maar liefst 2,5 hectare onthard en vergroend zijn waardoor regenwater rechtstreeks kan infiltreren. Onder de resterende verharding werd ingezet op infiltratieriolen waarin het hemelwater opgevangen wordt en van daaruit kan infiltreren in de ondergrond. Op jaarbasis worden op die manier maar liefst 13 olympische zwembaden aan hemelwater gerecupereerd, water dat vroeger rechtstreeks werd afgevoerd naar de waterzuivering en het Leopoldkanaal. Op die manier wordt de grondwatertafel verder aangevuld, en vormt daarmee een zoetwaterschermbaan tegen de verzilting van de zee. Door de grondwatertafel op die manier te voeden, zet het gemeentebestuur ook in op een klimaatrobuust ontwerp ten voordele van de groenaanleg.

de Gheldere: één van de oudste adellijke families van Vlaanderen

De familie de Gheldere is één van de oudste adellijke families van Vlaanderen. Volgens de Recueil Héraldique stamt het geslacht af van de hertogen van Gelderland. De wapenspreuk van de familie luidt *Nec auro, nec invidia* (noch door goud, noch door afgunst). In de late Middeleeuwen zakte de familie af naar Brugge waar de opeenvolgende generaties de Gheldere groot aanzien genoten hebben door allerlei hoge ambten te bekleden (zoals o.a. schepen, rechter, griffier, kapelaan, enz.). Zo vinden we vandaag boven de koorbanken achteraan in de Onze-Lieve-Vrouwe-kerk en de Sint-Salvatorskathedraal te Brugge nog steeds het wapenschild van de familie de Gheldere tussen die van de ridders van het Gulden Vlies. En binnen de basiliek van het Heilig Bloed is er een muurversiering die kapelaan de Gheldere prijst voor het in veiligheid stellen van de relikwie van het Heilig Bloed tijdens het Franse bewind.

Robert de Gheldere (Koekelare 4/09/1882 – Duinbergen 19/12/1969)

Robert de Gheldere was het jongste kind van Karel de Gheldere (Torhout 18/08/1838 - Koekelare 17/07/1913), die arts en dichter was in Koekelare. Karel was een oud-leerling van Guido Gezelle, van wie hij les kreeg tijdens zijn poësis in 't Klein Seminarie te Roeselare (1858-1859). Hij studeerde geneeskunde aan de Katholieke Universiteit van Leuven en vestigde zich na zijn studies als arts in Koekelare. Hij bleef heel zijn leven lang bevriend met Gezelle, die een aantal van zijn gedichten aan hem opdroeg. Zelf publiceerde de Gheldere o.a. de dichtbundels "Jongelingsgedichten" (1861), "Landliederen" (1883) en "Rozeliederden" (1893).

Karels jongste zoon Robert de Gheldere werd in 1911 tot notaris benoemd te Heist en is er dan ook komen wonen. Het daaropvolgend jaar, in 1912, werd hij op 30-jarige leeftijd verkozen en benoemd tot katholiek burgemeester van Heist. De inhuldiging vond plaats op 8 april 1912. De politieke loopbaan van Robert de Gheldere werd doorkruist door twee wereldoorlogen en de grilligheid van het kiezerskorps. In 1922 werd de liberaal Henri Debra tot burgemeester benoemd, maar in juli 1926 diende hij zijn ontslag in vóór het verstrijken van zijn ambtsperiode. Robert de Gheldere belandde zo opnieuw in de burgemeesterszetel tot einde 1932. Intussen was hij ook reeds verkozen tot provinciaal raadslid (van 1921 tot 1936). De verkiezing van 1932 bracht als uitslag 5 katholieken, 5 liberalen en 1 socialist. Die ene socialist besloot een meerderheid te vormen met de liberalen en zo werd liberaal Felix Demyttenaere burgemeester.

Zes jaar later in 1938 wonnen de liberalen de verkiezingen met 6 tegen 5. Henri Debra werd opnieuw burgemeester, maar doordat hij op 10 mei 1940 uitweek naar Frankrijk werd Robert de Gheldere de facto dienstdoende burgemeester tot het oorlogscollege aangesteld werd. Onmiddellijk na de bevrijding nam Robert de Gheldere opnieuw het roer in handen, tot Henri Debra terug was van weggeweest.

Jonkheer Robert de Gheldere heeft zich als burgemeester bijzonder verdienstelijk gemaakt bij de toeristische uitbouw van Heist. Zijn naam prijkt nog steeds op tal van oude affiches. Onder zijn bewind werd Heist ook zuidwaarts uitgebreid en o.a. het nieuwe stadhuis in Art Deco aan het Maes en Boereboomplein gebouwd. Verder was hij ook vele jaren voorzitter van de Kerkfabriek Sint Antonius.

Jan-Baptist de Gheldere (Heist 24/06/1912 – Duinbergen 01/01/1980)

Jan-Baptist de Gheldere werd geboren in Heist op 24 juni 1912, het jaar dat zijn vader Robert burgemeester werd. Hij behaalde zijn diploma's van doctor in de rechten en licentiaat in het notariaat aan de Universiteiten van Gent en Leuven. Van 1937 tot 1945 was hij advocaat, ingeschreven aan de balie van Brugge. In 1940 nam hij deel aan de Achttiendaagse Veldtocht als reserve-luitenant bij de staf van het 3de linieregiment. Op 25 mei 1940 werd hij in Wevelgem krijgsgevangen genomen door een Duitse eenheid, maar op 3 juni wist hij reeds te ontsnappen. Vanaf einde 1940 was hij samen met enkele vrienden actief in het Geheim Leger, onder de leiding van commandant Camille Laenen, stichter van het Belgisch Legioen, in de regio Brugge. Zijn eerste opdracht bestond er in medestanders te rekruteren.

Vanaf begin 1941 gaf hij inlichtingen door over de kuststrook aan de inlichtingendienst Luc-Marc en vervolgens aan de inlichtingendienst Athos S.R.A., voor wie hij de leiding had voor de sector Heist-Zeebrugge. Op 24 juli 1943 werden Jan-Baptist de Gheldere en zijn voornaamste medewerkers gearresteerd door de G.F.P. (Geheime Feldpolizei) en opgesloten in de gevangenis in Brugge. Zijn vader Robert werd er ook opgesloten. Na ontelbare ondervragingen en onder druk te zijn geplaatst (met o.a. bedreigingen over het lot van zijn vader) werd Jan-Baptist in november 1943 naar Duitsland gedeporteerd, waar hij tot in maart 1944 in het kamp van Esterwegen verbleef, vervolgens in de gevangenissen van Gross-Strehlitz en Kaishem. Vanaf 15 februari 1945 werd hij in Dachau opgesloten. Twee maanden later, op 29 april 1945, werd hij bevrijd door het Amerikaans leger van Generaal Patton, en kwam hij op 15 mei 1945 terug in Heist. Door de ontberingen woog hij nog slechts 47 kg. Op 15 oktober 1945 werd Jan-Baptist benoemd tot notaris en volgde hij zijn vader op.

In 1946 was hij medestichter en eerste voorzitter van de Christelijke Volkspartij (CVP) Heist. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 24 november 1946 behaalde de CVP een absolute meerderheid van de 11 zetels (CVP 7, BSP 2 en liberalen 2). Jan-Baptist werd verkozen tot gemeenteraadslid en bij regentbesluit van 2 januari 1947 werd hij benoemd tot burgemeester van Heist. Zijn plechtige inhuldiging vond plaats op Pinkstermaandag 26 mei 1947. Het werd een homogeen CVP-college met de Gheldere, Daveloose en Perez.

Zes jaar later, in 1952, behaalde de CVP 8 zetels, de liberalen 2 en de BSP 1. In het schepencollege kregen we het trio Jan-Baptist de Gheldere, Georges Perez en Willy De Grauwe. De volgende gemeenteraadsverkiezing, in 1958, bleef de zetelverdeling status quo, namelijk 8 -2 - 1.

In 1964, voor de laatste gemeenteraadsverkiezingen van Heist, was Jan-Baptist de Gheldere lijsttrekker en Manu Desutter lijstduwer op de lijst van de CVP. Na de verkiezingen was de zetelverdeling als volgt: CVP 6, BSP 3 en PVV 2. Op 1 januari 1965 begon voor Jan-Baptist de Gheldere zijn laatste ambtstermijn als burgemeester van Heist.

Hij was onafgebroken burgemeester van 2 januari 1947 tot de fusie Knokke-Heist-Westkapelle-Ramskapelle tot stand kwam op 19 maart 1971. In de nieuwe entiteit Knokke-Heist was hij tot 31 december 1976 enkel nog gemeenteraadslid en woordvoerder van de CVP. Voor gemeenteraadsverkiezingen van oktober 1976 stelde hij zich geen kandidaat meer, maar steunde hij wel zijn schoonzoon advocaat/ kandidaat-notaris Jo Geerinckx (echtgenoot van zijn dochter Francine) die een indrukwekkend aantal stemmen behaalde.

Naast de gemeentepolitiek was de Gheldere ook politiek actief op provinciaal niveau. In 1946 werd hij verkozen tot provincieraadslid in West-Vlaanderen. Hij bleef dit tot in 1977. Van 24 april 1963 tot 17 april 1977 was hij ook voorzitter van de Provincieraad. Daarnaast was hij ook voorzitter van de Kamer der Notarissen van het arrondissement Brugge, ondervoorzitter van Westtoerisme en stichtend lid van het Nationaal Christelijk Middenstandsverbond (NCMV), afdeling Heist. Hij bleef uiteraard ook reserve-officier van het Belgisch leger.

Tijdens die 24 naoorlogse jaren (van 1947 tot 1971) heeft burgemeester Jan-Baptist de Gheldere, samen met zijn medewerkers, Heist een nieuw aanzicht gegeven. Naast zijn grote bekommernis om de zeevisserij en het toerisme, stonden de openbare werken tot de heropbouw van Heist, de strijd tegen de ontzanding, het verleggen van de spoorlijn en de aanleg van een sportstadion enigszins centraal. Maar er werd zeker nog meer verwezenlijkt. Er kwamen vrije baden, urbanisatieplannen, 26 woningen voor geteisterden (1947), de opkuis van de door de oorlog geteisterde strand en duinen, het slopen van bunkers, nieuwe bruggen over de kanalen (1953),

rioleringswerken aan de Graaf Jansdijk en in Duinbergen, huisjes voor ouden van dagen, het Heldenplein, het Directeur-Generaal Willemspark, het Park 58, enz.

In 1948 ging de eerste spadesteek in de grond voor de werken voor de nieuwe spoorweg. Op 1 december 1951 stopte aan het nieuw stationsgebouw de eerste trein en op 22 juni 1952 werd de nieuwe doortocht ingehuldigd en verdwenen de tergende overwegen in het hartje van Heist. Verder was er ook de grote storm van 1 februari 1953. Een natuurramp om nooit te vergeten en een legendarische toespraak van de burgemeester door de micro van de nationale radiozender vanuit het stadhuis. Als burgemeester nam hij onmiddellijk de nodige initiatieven om alle hulpmiddelen op te vorderen en een comité Hulp aan Heist te stichten om geld, alsook giften in natura in te zamelen voor de ongeveer 400 geteisterden, inclusief de families van de op zee vergane vissersboot Z. 527 Leopold-Nera. In 1954 was op de rijksbegroting 30 miljoen fr. (oftewel 750.000 euro) voorzien voor werken tegen de ontzanding en in 1956 werd er 400.000 m³ zand opgespoten.

Jonkheer Jan-Baptist de Gheldere en Graaf Léon Lippens waren de “vaders” van de fusie van Heist met Knokke, Ramskapelle en Westkapelle. Dankzij Jan-Baptist de Gheldere werd onze fusiegemeente niet Knokke, maar wel Knokke-Heist genoemd en werd er overeen gekomen dat de gemeente recht had op twee stadhuizen waardoor huwelijken en gemeenteraadszittingen zowel in Knokke als in Heist konden plaats vinden. Jan-Baptist overleed op nieuwjaarsdag 1980 en werd in het notariaat opgevolgd door zijn jongste zoon Vincent.